

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetések díja:

— centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÓNYE.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Földes Ede

könyvkereskedése

Bethlen-utca 2. sz. alatt,

hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza

KÖZÉRDEK

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési felhívás a Közérdek XXI. évfolyamára.

Az igaz szabadelvűség munkásai voltunk két évvel ezelőtt, az igaz maradtunk jövőre is. A szabadelvűség tiszta fényt, áldásos melegét kívánjuk érvényesíteni a politikában, a társadalomban egyaránt. Magyarország az okos, becsületes, hazafias, nemzeti liberalizmus tartotta fenn, mely barátja a helyes, észszerű haladásnak, erősíti az egyetértést, fejleszti az igazi nemes polgári erényt, hiva a jogegyenlőségnek s a testvériségnek, de kerüli a túlzást a közélet minden tevékenységén.

Alsófehérvármegye közéletét is ez elvek irányították a múltban s ezek kell hogy irányítsák a jövőben. Ez irányt követjük és szolgáljuk önzetlenül, szeretettel lapunkban, melynek pártolására bizalommal hívjuk fel közönségünket.

Munkatársaink sorába megnyertük dr. Werner Gyula és dr. Ebergényi Sándor orsz. gyűl. képviselőket, Lázár István és Fogarasi Albert főiskolai tanárokat, kiváló írókat, Szilágyi Farkas ev. ref. lelkészt, vármegyei egyik jeles történetíróját, dr. Garda Kálmánt, dr. Szócs Gézát és dr. Tókos Gézát, a fővárosból Hollósi Istvánt, levelezőink sorában közéletünknek több buzgó munkását.

Kérjük t. olvasó közönségünket, hogy mennél teljesebben megtámogja és támogassa törekvésünket.

Nagy-Enyed, 1901. december hó 15-en.

Dr. Magyar Károly és Török Bertalan,
a „Közérdek” szerkesztői.

Karácsony.

„Hirdetek nektek nagy örömet!” Szinte két ezer éve már, hogy e kijelentés elhangzott a bethlehemi mezőkön. Meglepte, boldoggá tette az anyagi szótát a természet egyszerű fiait, mert igazán örömhír volt az, amit ők hallottak. Amit szívök sejtett, ami- ről lelkük titkon álmódott, ime, valósággá vált, ezt hirdeti nekik a megnyilatkozott ég. És kitárul a menny minden ragyogó dicsősége, varázsfény ömlik alá az addig sötét, árva földre, száll, zeng láthatatlan seregeknek a mindenseget betöltő, hatalmas, magasztos akkordja: „Dicsőség a magasságos mennyekben Istennek, e földön béke és az emberekhez jóakarata!” A felelem, a bámulat és ihlet csodás bűvöletétől megragadva hallgatják a pásztorok e soha nem hallott kijelentés. Oh te fényes, örömmel, edes titkokkal tele szent éjszaka! legártatlanabb vagyaink, legdrágább igazságaink, legszentebb emlékeink eltető forrása, elfeledhetnénk-e teged?

Ma is várva-várunk. Nem kisebb örömmel üdvözlünk, nem csekélyebb bámulattal fogadjuk világosító, vigasztaló, boldoggá tevő igazságodat, mint a bethlehemi pásztorok „Hirdetek nektek nagy örömet!” hangzik az anyagi szótát. Ma is nekünk is. Mert mi is emberek vagyunk. Mi is vágyódunk a világosság után, lelkünk sóvárog az igazságot, reménykedik a boldogságot. E mennyből jött öröm nélkül ma sincs boldog karácsonya sem a családnak, sem a társadalomnak, sem nemzeteknek. E napon találja meg az ember nyugalomát, erejét, méltóságát önmagában, legtisztább bensejében és Isten örök kegyelmében.

A nagy erkölcsi és történelmi igazságok emlékeztetőnek van fenségesebb erejű megnyilatkozása más ünnepeken is: így az eszme örök győzelmének fénye a húsvéti megnyílt sir felett vagy annak szárnyalása, hódító ereje a pünkösti lelkesedésben; de szebb, szeretetben gazdagabb, az élet, az öröm melegségét szerteszágzóbb nincs a karácsonynál. Mintha a zord tel kárpótlásául a gondviselés a szívekbe és a családi tűzhely körébe helyezte volna át a tavaszt minden szépségével és boldogító örömeivel. Örömnapp ez mindenki nek. A fényben, pompában élő gazdag és a könyörület fil-lérein tengődő koldus, a bölcs és tudatlan, az ifjú és agg találkoznak a bethlehemi jászolnál. S habár ezerfele nyelven szól is a földnek ezer népe, de a magasztalás egyformán zeng mindenki ajakról: „Dicsőség a

magasságos mennyekben Istennek!” aki küldött nekünk örömet, aki teljesíté ígerteit, megdicsőíté reményességünkét és bevezeté az erkölcsi világrend megépítését . . .

Még a hitetlenek, a hidegszívűek sem zárkozhatnak el a karácsonyi örömhirtől; habár nem epednek is utána, az ezrek ajkáról ég felé szálló hála ahítatára és a szolozsmák szent harmónájára nem maradhat szívök érzelmetlen, s talán egy fölcillanó emlék, egy szinte ismeretlen meleg érzés, egy pillanatnyi magába melyedés észrevételül könyvet csal szemükbe, s emlékezteti hogy ők is emberek, érző szívvel, lelki szomjival, teremtményei a hatalmas Istennek, gyermekei a mennyi atyának

„Hirdetek nektek nagy örömet!” hangzik a mennyi izenet. És visszhangja kél ennek a családi tűzhely mellett. Ott az öröm az ártatlan gyermeki ujjongásban, szívecskeik dobogásában, s a szülői szemek könyharmatában. Oh mily hideg volna a tél, mily szegény volna a család, mily szomoró volna az év a karácsony melege, gazdagsága és boldogsága nélkül!

És amíg lelkek megnyugszik e legboldogabb emberi társaság képén, melynek poesisét nem lehet utánozni vagy pótolni semmivel: hallom tovább zengeni, s ezerszeres visszhangban erősödve megújulni az ég izenétét: „Hirdetek nektek nagy örömet!” A föld minden tájéka és szeglete felé száll ma már ez az örömhír. És életet fakaszt, mint a szétomló napsugár. Száll, hogy a vakok szemük világát vegyék, a siketek halljanak, a sánták járjanak, a halottak feltámadjanak és a szegényeknek az öröm, a vigasztalás evangéliuma hirdettessék. Mily nagy csapás a testü bénaság! nem látni a föld és ég ezer szépségét, fenséges báját, nem hallani az igazságot hirdető hangokat, másnak terhére lenni, bizonytalan segélyre szorulni, s talán elveszni minden vigasz és segély nélkül a nyomorban. De hát az a vakság és bénaság, melyet nem a test érez, de a lélek nyomora, bénasága, midőn nem ismeri a világot, sem abban önmagát, midőn csak szegénységét, tudatlanságát és elvesztetett voltát érzi, emberi méltóságának és a lélek nemesebb vágyainak hiányában. Ki és mi gyógyítja ezt? Ne feljete! Mindenki nek szól az örömhír! a karácsony öröme, kétség, felelem, hiányosság nélkül. Bizonyos öröm, bizonyos áldás ez. Az eszme ereje, az örök igazságok szétterjedő világossága, a szeretet gazdagsága, a kegyelem balzsama minden betegséget gyógyít, minden szükség kielégítésére elegendők. E javak örök forrása ott a bethlehemi kisdud bölcső-jenél fakadt fel; a csillag, mely a bölcséket vezette, ezekre hinti sugárözönét. Oh mily üres volna a lélek, mily sivár, sőt ijesztő lenne az élet, ha nem volna az emberiségnek karácsonya, ha nem hangzanék az öröm hirdetése, hogy az égnek e nagy, e sok áldása mind a miénk, mind nekünk adatott!

Lehet-e másként, mint hogy e csodás, szent éjszakán, midőn az ég a földdel ölelkezett, az emberiséget megváltó, könyörülő isteni szeretetnek e teljes és tökéletes kijelentésére az Isten hatalmát dicsőítő harmoniában hangzott fel a mindenség öröme: „Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek, e földön béke és az emberekhez jóakarata!” Ebben van a menny és föld békeje. És lehet-e ma is egyéb a mi hálnk bizonyítéka, mint ha lelkünkben a bethlehemi csillag fényével eltelve, fölkeressük az ember fiát, mi, küzdő, reménykedő, szenvedő, csalódó, boldog és boldogtalan emberek, s mindnyájan hangoztatjuk gyermeki áhítattal, hívó lélekkel a menny és föld béke-énekét. Dicsőség Istennek! hadd áradjon szét az emberi lelkekben világosság az örök világosságból! ne az emberi elbizakodott büszkeségnek, vagy tévelygő elmének és porrá omló hatalomnak, hanem Istennek legyen dicsőség! Óvjuk, ápoljuk e hitet, e törekvést, mert ez tartja ébren a lelkiismeretet, ez őrzi az élet eszményeinek tisztaságát! Béke és a földön! béke és a világosság terjedésével a közös testvériség alapján. Béke és a lélekben, a szívek szentélyében; béke és az önvád elnémulása, a bűnön nyert győzelem után! Jóakarata az emberekhez! Isten jóakarata az ő végtelen kegyelmében hozzánk nyilvánvaló, a mi jóaka-

ratunknak a részvét, a könyörület, a szeretet munkáiban kell tündökölnie. Mert a szeretet az erkölcsi világrend egyetlen alapja, fenntartó ereje.

Ezekben van a mi karácsonyi örömnk, ezekben van minden nép és minden idők üdve. A mai világ minden javát, amit bír, annak az evangéliumnak köszönheti, amely a bethlehemi mezőkön hangzott először. Az idők beteljesedtek, az ige testté lön. Ti, világ bölcséi, ne hirdessétek, hogy ez evangéliumra ma már nincs szüksége az emberiségnek; ne hirdessétek, hogy az ember ezélja csak önmaga, hogy nem felelős senkinek, s nincs szüksége az ég titkainak kijelentésére! ne tegyétek az embert boldogtalaná, ha már boldogabbá nem tehetitek! Mert ma is e csillag hinti be fényvel mindazt, ami előttünk drága és szent. Ez a csillag hinti fényét a családra, melyet a keresztyén vallás megszentelt, az emberi társadalomra, melyet a szeretet kapcsai tartanak össze, a szabadságra, mely a jogrend tiszteletében áll, a tudomány megnyert kincseire, melyek a Krisztusi eszmék által megszentelt törekvések legdicsőbb vívmányai. Ma is e csillag fénye után indul a felő, a reménykedő a bűnbánó, a megváltás után epedő ember. És üdvének bizonyosságát találja fel abban az erős hitben, hogy Krisztusban az isteni akarat találkozott össze az emberi szükségkel, az ígért teljeseése a reményességgel, Isten kegyelme a bűnös megváltás után epedő vagyával, s benne a szeretet megneveltette az önzést. Abban az igazságban, abban a hitben, — ami az embernek e földi életben egyetlen bizonyos java — hogy nincs magára hagyatva, van mennyi atya, kitől nincs elzárva, hozzá fordulhat, fölkeresheti őt, s viszont ő is vele van mindig a szeretetben. Ez az igazság tehát csak erősekké a nemes célokért való küzdelemben, munkásokká a felebaráti szeretetben és nagyokká a megbocsátásban. Ez a mi karácsonyi hitünk, ez a keresztyénség karácsonyi öröme. Zengjen hát mindenfelé a hálaének: „Dicsőség a magasságos mennyekben Istennek, e földön béke és az emberekhez jóakarata!”

Zayzon János.

A vármegyei tisztújító közgyűlés, amint tudjuk, éppen nem szükködött rendkívül élénk jelenetekbe, melyek egyikét éppen a végtelen elkésredés fokozta a kandidáló bizottság többségének magatartása folytán. Míg a Szász-pártnak az volt a jel-szava és megállapodása, hogy az alispáni állásán kívül a többiek akként töltsenek be, hogy a régi tisztviselők tartsák meg állásaikat, kivéve ha üresedés következik be, midőn rang szerinti sorrendben előlépéssel jutalmaztassanak pártkülönbség nélkül, addig a másik párt, amint kinyomatott megállapodásából s főleg a kandidáló bizottság többségének akaratából kitetszett, Bőjthe Kálmán főszolgabíró, Binder József szolgabíró és Cirner Ákos aljegyzőt — mind Szász-párti tisztviselők — egyszerűen kihagyni kívánta. Midőn ezt a Szász-párt megtudta, végtelen izgatottság között azonnal összegyűlt s elhatározta, hogy névszerinti szavazással a közgyűlést december hó 27-re napolja el s ez idő alatt megteszi a szükséges lépéseket. A d. u. 1/33-ra összehívott gyűlés csak 5 óra felett nyílt meg. Időközben a kandidáló bizottság újra összeült s a kihagyott Bőjthét kijelölte a m. u. jvári járás főszolgabírói állására, hol eddig is buzgalommal működött; másnap pedig Cirner és Binder, kik teljesen megérdemelték volna előléptetésüket, meghagyattak eddigi állásukban s így a fenyegető vihar szépen lecsillapult; mindkét tisztviselő egyhangulag lett megválasztva.

A közgyűlés — Török Bertalan indítványára — Gáspár János főjegyzőnek hűséges, kiváló jó szolgálataiért általános eljenzés közt jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott.

Vármegyénk harmadik viczispánja.

Ki emlékezik még néhai étfalvi Imreh Ferenczre, a hosszú lelőgő bajuszu, egyszerű, kedélyes kis öreg urra, ki 1872. januárjától 1873. december hó végén történt haláláig vármegyénk első alispánja volt a törvényható-

Nickel és alumínium kanalakat leszállított áron ajánlok.

ságok új szervezése idejében? Bizony kevesen. Rég volt az, mindjárt 30 éve, midőn a régi vármegyeháznak lebontása előtt az államépítészeti hivatal helyiségéül szolgált három szobája közül a belsőben elfért Imreh alispán Török Bertalan aljegyzővel, a másik nagyobb szobában Bogdán Lajos főjegyző Finna István aljegyzővel, s a kis oldalszobában Miksa Miklós pénztárnok szivarozott, Fosztó Ferencz ellenőr cigarettézett, amíg egy d. e. 11 óra után Imreh Ferencz alispán besétált „Miklós”-hoz s ott egy pár anekdotát csibukászó mellett elmondott. Már csak Török Bertalan el közölök, ki akkor olyan vékony, czingár legény volt, hogy miután Csató János — szintén karsu ember — lett az alispán, ő meg főjegyző, még két esztendeig szép csendesen elfértek együtt ugyanabban a szobában s csak azután jutottak olyan nagy uraságra, hogy mindketten külön dolgozószobát kaptak. Végül már csak Csató János alispán maradt ott, mert időközben Török Bertalant is kiűszékelték a régi falak közül, s im most a fényes új megyeházban talán csak Fejérdi József pénztárnok és Kis Károly, a 1848-9-ki délceg honvéd főhadnagy, no meg Málnási Károly számvéve azok, kik az első alispánal együtt szolgálták a régi megyeházban vármegyénket.

1902. január 1-től kezdve új alispán, új főjegyző, új jegyzői kar veszi át a megyei közigazgatás vezetését. Közülök csak Szász József, az új alispán, „rég ember”, mert hát már 25 évvel ezelőtt történt az, hogy az akkori főjegyző, Török Bertalan oldala mellé került, ki szépen kezébe nyomta az 1874. évi 33. törvénycíkket, hogy studirozza alaposan át az országgyűlési képviselőválasztók összeírására vonatkozó rendelkezéseket, mert hát éppen ezekre kellett bajlódni, sorrendben léven az összeírás előmunkálatok megindítása. Ezért tudott bizonyosan annyi sok választást oly szépen keresztülvinni Szász József, ki szép karsu, barna fiú volt annak idejében, kifogyhatatlan jó kedvvel, pompásan csengő bariton hanggal, melytől delutánonként, midőn nem volt ott az alispán, zengett a régi megyeház. Soha olyan vidám, kedélyes jegyzői komédia nem volt sem azelőtt, sem azután, mint 1877-1883-ig, amíg Szász Joska volt az első viczenotárius, a bellicum s az ehhez tartozó dolgok referense.

Szász József, illyefalvi Szász Pál és barátosi Tóth Krisztina fia, született Alsófehér vármegyében Sárdon 1853. márczius hó 26-án. Tanulmányait 1860-70-ig a nagyenyedi Bethlen-főtanodában, 1870-72-ig a német és román nyelv alapos elsajátítása céljából a nagy-szebeni kir. áll. főgimnáziumban, jogi tanulmányait 1872-76-ig a budapesti tudomány-egyetemen végezte be, hol 1876. június 26-án az államvizsgát is letéve, Szell Kálmán, akkori pénzügyminiszter, néhai Szilágyi Dezso mint volt tanárának ajánlatára, fizetési pénzügyi fogalmazó-gyakornokká nevezte ki a pesti m. kir. pénzügyigazgatósághoz, hol 1876. augusztus 17-től 1877. április 30-ig maradt. Szülei ohajtására, kik egyetlen fiukat közelükben akarták látni, hazajött és kérelmére néhai id. Zeyk Károly, vármegyénk akkori főispánja, az 1877. április 30-án tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlésen tiszteletbeli aljegyzővé nevezte ki, ki nyomban Alsófehér vármegye szolgálatába lépett és dolgozott, a pontosságban és szorgolomban a reudes tisztviselőkkel versenyezve.

1878. január hó 2-án tartott általános tisztújítás alkalmával nagy szótöbbséggel első aljegyzővé választott s ezen állásában maradt 1883. év végéig, midőn

a nagyenyedi járásba választott meg főszolgabírónak, mely állásából az alispáni székre emelte a vármegye közbizalma. Az új alispán boldog családi életet él szeretett nejevel Winkler Katinkával s házassági frigyüket négy fiúval és egy leánnyal áldotta meg az Isten. Szívünkől kívánunk áldást az új alispán közhasznú munkásságára!

Werner Gyula beszéde.

— Elmondotta választói előtt Zalathánán decz. 15-én —
(Folytatás.)

„Mikor megtudtam, hogy a választás után ellenem valami készül, s hogy, mint akinek fejére díjat tűznek, nagy pénzügerekkel csábítják az embereket arra, hogy terhelő adatokat szolgáltatassanak: feltettem magamban, hogy az ország egyik legtisztább választásának büszke tudatában, az egyszeri szekeiy atyafi módjára, magam megvédem az igazságot.”

A bukovinai határon favágó szekeleyek és fegyveres határvédelem szervezettek. Katonák és polgárokból álló vegyes bizottság szállott ki a véres eset kiderítésére. A szekeleyek egy szívvel, egy szájjal azt vallották, hogy egyik társukat a katonák lelőtték, mire „mi baltához kapánk és ök elszaladtunk.”

A határvédelem kapitánya restellte a dolgot. Az lehetetlen, — tiltakozott haragosan — hogy az ő vitéz katonái közönséges favágó parasztoktól kereket oldjanak.

A legöregebb szekeley csufolódva végig nezett a sóvány, kistermetű, karikalábú, ragyás határvédelem, azután végig tekintett véreim, a csontos, vállas, jegenyefához hasonló csiki szekeleyekre s hogy véget vessen a meddő vitának, oda fordult a bíróság tagjaihoz:

„Ugyan nevezek meg kegyelmeitek úket, azután neveznek meg minket, s mondják meg igaz lelkükre, hogy kinek kellett elszaladni?” (Általános derűtség.)

En is reamutattam volna, t. választó polgárok, a vármegye s az erdélyi részek iránt teljesített szerény, de hű szolgálataimra. Reamutattam volna a barátság és testvéri érzés azon kapcsára, amely engem a kerület, sőt mondhatnám, az egész vármegye színe-javához csatol. Reamutattam volna, hogy nincs benne se bübáj, se bosszorkányság, sőt csak természetes, ha a régi személyes barátságok és politikai összeköttetések az aczelkapcsait még személyes megjelenésének hódító kellemével sem tudta szétörni egy, a megyétől, annak közéletétől régen elszakadt gentleman. (Derűtség.)

Reamutattam volna, hogy ami örökölt és szerzett vagyon; ami tekintély, befolyás, népszerűség; ami tudomány, ipar, kereskedelem, becsületes munka; ami ideális erő és tiszteletet parancsoló erkölcsi hatalom e kerületben van: annak valamennyi képviselője ream adta szavazatát. (Igaz! Ugy van!)

Hogy tehát, mindezen okoknál fogva, ami október 2-án történt, az nem volt választási harc, hanem gyászos fegyverletétel; zászlók cserbenhagyása, pártjelvények elhajigálása; csüggedt madarak gyanánt gubbasztó bizalmi férfiak korai eltűnése; elbizakodott és esztelen győzelmi reményeknek — mint tűz fölé tartott rózsaszínű leveleknek — gyors és nyomtalan elhamvadás; a teljes és tökéletes politikai vereségnek minden szegénye és fájdalma. (Igaz! Ugy van!)

E köztudomású dolgokra hivatkozva, így szólottam

volna az ország legelső bíróságához: méltóságos nagyjós uraim, akik iteltek eleveneken és holtakon, nézetek jól meg engem, akihez a szerencse istenasszonya — elmenőben — sohasem ért hozzá az aranyos szegélyű szoknyájával, aki tehát mindez ideig megmaradtam a magyar írók hagyományos szegényességében; azután nézetek meg őt, a megfordított Midás királyt, aki szentül hitte, hogy kezében az arany mandátummá válik, s mondjátok meg igaz lelketekre: kettőnk közül — ha már valakinek kellett — kinek kellett vesztegetni? (Élénk derűtség, taps.)

T. választó polgárok!

A kérvény beadásakor fontolgattam, ne fordítsak-e hatat a politikának s ne telepedjem-e meg végleg a költészet napsugaras, boldog tartományában? Hiszen a legrosszabb történelmi regény, ha néhány hazafi szívében lángra lobbantja a nemzeti büszkeség érzését s ha csak egyetlen leány akad, aki, mint kedves olvasmányát, szüzsies vánkosa alá rejti: felér a leghangosabb képviselőházi sikerrel, amely igen gyakran ugyis olyan, mint mikor a felgyújtott szenaboglyák lángolnak a mezőn: egy pillanatra megvilágítja, hogy azután annál nagyobb homályba burkolja a felvetett politikai kérdéseket.

Valami ösztön, vagy talán előérzet megragadott és üstökösül fogva vonzolt el a politikától. Am helyemhez szegezett a kötelességérzet, a leküzdhetetlen vágy, hogy az országot, hogy e vármegyét, hogy e kerületet ezen a téren is szolgáljam; helyemhez szegezett a baráti szeretet melege, s amit legelő kellet volna említenem, a szabadelvűpárt vezérének nagylelkű buzdítása és nemes magatartása. (Tetszés.)

Helyemhez szegezett annak meggondolása, hogy nincs jogom sorsom felett az önök meghallgatása nélkül határozni. Nincs jogom azon kétoldalú szerződés erejénél fogva, amelyet én egyoldalúan fel nem bonthatok s amelynek értelmében mi egymást se jóban, se rosszban el nem hagyjuk. (Élénk éljenzés.)

Az ügyem iránt nyilvánuló érdeklődést elfogulatlan lélekkel vizsgálva, rá kell jönnöm, hogy nem annyira személyemnek szól az, mint inkább jelentékeny politikai, társadalmi és erkölcsi érdekeknek, amelyekkel szemelyem, a veletlen játékból, összekapcsolódott.

Mi az én ügyem voltakeppen? Mindennapi eset, aminő nagyon sok van. Jelentősége csak ott kezdődik, hogy annyi száz más közül, talán nem is szándékosan, oda került a közvelemény bonczoló asztalára, a társadalmi kíváncsiság nagyító üvege alá, ahol még a finom asszonyi hajszál is elveszti költészetét, a pusztán pénzre alapított politikai becsvágy pedig — mint valami szörnyeteg csoda-pók — egyenesen disztelen látványná válik. (Ugy van! Ugy!)

(Folytatása következik.)

Vegyes hírek.

— **Tisztelt olvasóinknak boldog ünnepeket kívánunk!**

— **Lapunk mai száma** — a karácsonyi ünnepekre való tekintettel — egy nappal hamarabb, szerdán, jelenik meg.

— **Dr. Werner Gyula**, közszeretben álló barátunk, kit szerencsés párbaja alkalmával jó barátai és

Igy állván a dolog

a minden erejéből szerfelett kifogyott város kénytelen volt egy zászlóaly katonát szállásba fogadni, melynek Siess hadbiztos ur levele szerint csak fedél alatti helyet és ágyat tartozunk adni, ennek daczára a zászlóaly-parancsnok ó nagysága ezzel be nem érve, rendeletére konyhára valót, halat, vaját, petrezselymet, tojást, répát s más ilyest kell adnunk, ezen felül naponként 5, 6, 8 és 12 (ved-r?) bort.

De a mi földolog

a Nagyméltóságú Harboe tábornok ur törzskarának egy része Enyeden marad, melynek csak egy havi szükséglete is kitesz:

112 köből buzát,
3540 kupa bort
1630 veka zabot
6382½ font must
153 szekér szénát
152 „ szalmát.

Mivel pedig a Főiskolának néhány idecsatolt kispusztított helységével ekkora összeget ki fizetni elégtelenek voltunk, még végehajást is kellett szenvednünk, amiért az egész mennyiséget ki nem állíthattuk.

De Harbo tábornok ó Nagyméltósága törzskarának egy részével Kolozsvárt tartózkodván, a természetbeli szolgáltatást Kolozsvárra kellett szállíttatni, kinek szénával együtt 24 szekér élelmi szert küldtünk eddigelé Enyedről. Ezenfelül ökröket, kővér sertéseket, bort, juho-

TÁRCSA.

Karácsony-est.

Az esti homály még le sem szállott,
Minden házban gyújtják a világot;
Máskor pedig alig egy vagy kettő,
Honnán ily korán világ tört elő.

Mostan a konyhák is fényben usznak,
Nincsen árnya a nyomornak, bunak;
Mindenki keble örömmel telve...
Vendéget várnak, karácsony-estve.

Szomszédomban egy rozoga hajlék
Mindig sötét, most ott is mécses ég;
Hat árva gyermek várja az angyalt,
Édes anyjukat, kit rég fed a hant!

Ferencz Samu.

Karácsony éjjelén.

Letörölöm izzó homlokom, letörölöm könnyező szemem.
Beteg vagyok, lázban égek, és nincsen seuki sem velem.
Agyamnak kuszált árnyai kiútnak mind a mellemen,
És hiába kérek-szólok én, nem űzi azt el seuki sem!

Mégis, e szent nap éjjelén meglep egy újabb látomány.
Mintha az angyalok kara töltené be ridég szobám.
Érzem lankadt tagjaimban, hogy újulnak az erek,
És tudom az utca-zajból, hogy boldogok az emberek.

Sallak Árpád.

Adalék Enyed kuruczvilági sanyargatásához.

— A „Közérdek” eredeti tárczája. —

Tige báró, a Szász-Sebesen állomásozó császári csapatok parancsnoka, az 1704-dik év Virágvasárnapján gyűlévész katonáival felprédálta Enyedet. lakosainak egy részét lelőtte, a lakóházakat s gazdasági épületeket leégettette, még pedig nemcsak a piac környékén, hanem közel egykoru feljegyzések tanúsítása szerint oly katonás pontossággal, hogy pl. a Felső Porondon, a mostani Lőcsei-sikátor környékén sem maradt meg egyetlen épület sem. De ezzel nem volt vége az életben maradt polgárok sanyargatásának. Még azon év végén s a következő elején az alá- s feljáró német katonaság s ezek uriasan élő tisztikara elviselhetetlen szolgáltatásokkal szipolyozta ki a város és környék koldussá tett népét, amint ez kitészik a városi tanács egykoru előterjesztéséből, melyet az országos Levéltár Guberniumi osztálya latin szövegű másolatban a pusztulástól megmentett, s mely magyarra fordítva következőleg szól:

1705. Nagy-Enyed város sérelmei.

Azon idő óta, hogy ő cs. és kir. Felsege hadserege Erdélybe bejött, 1705. január 1-jéig a sereg legnagyobb része öt napot és öt éjet időzvéu Nagy-Enyed városában, és a tisztelt ezredek és századok lemenőben mint visszatérőkben városunkon át menetelvéu és szállván meg, felszámítva a mennyire nyomozat útján tisztázni és felszámolni lehetett, a menetek — fuvarok, kártételek — élelmezésre és kész fizetésekre tett kiadások 26000 forintot tesznek.

tisztelői szívből üdvözöltek, körünkbe érkezett; a karácsonyi ünnep másodnapján lelkes választói körébe utazik.

— **Szász József alispán** megválasztása alkalmából mondhatni elárasztották üdvözlő sürgönyökkel, levelekkel, nemcsak vármegyénk minden részéből, hanem Budapestről Brassóig Nyíregyházától Triesztig jóismerői és tisztelőinek egész serege elhalmozta szerencsekívánataival, jelezve azon népszerűséget, melyet férfias, nemes jó indulatával, előzékeiny szívességével méltán kiérdemelt.

— **Tisztelgések.** Alsófehér vármegye ujonnan megválasztott tisztikara folyó hó 21-én Br. Bánffy Kazimir főjegyző vezetése alatt Szász József új alispánnál tisztelgett. Az alispán az üdvözlésre adott válaszában kiemelte, hogy tisztársaival szemben a szívvelyes collegialitást igekezik fenntartani, munkásság tekintetében „primus inter pares”, a hivatalos dolgokban pedig szigorú és igazságos lesz. — Innen Szász József alispán vezetése alatt a tisztikar Gáspár János volt vármegyei főjegyzőtől, mint a vármegye volt kitűnő tisztviselőjétől, búcsút vett, hol alispán kérte volt főjegyzőt, hogy tudását és tapasztalait ne vonja meg a vármegye közönségétől és tartsa meg továbbra is szíves jóindulatában és barátságában a megválasztott tisztikart. Gáspár János válaszában kifejtette, hogy habár hivatalos asztalától saját elhatározása folytán meg is válik, a vármegyei életben jövőre is tevékeny részt ohajt venni, és kéri a megjelenteket, hogy továbbra is tartsák meg barátságukban. — Folyó hó 22-én Szász József alispán vezetése alatt Zeyk Dániel főispánnál jelent meg az új tisztikar, a hol ő méltósága jóindulatáról biztosította a tisztikart. — Ezután Csató János kir. tan. eddigi alispántól búcsúzott el a tisztikar, ki Szász József alispán meleghangú beszédére kijelentette, hogy a kölcsönös baráti jó indulatnak fenntartására mindent meg fog tenni.

— **A vármegyei központi választmány** folyó hó 23-án Csató János kir. tanácsos alispán elnöklelte alatt gyűlést tartott, melyen dr. Werner Gyula lemondása folytán a m.-igeni vál. kerületben az új orsz. gyűl. képviselői választást 1902. január hó 4-re tűzte ki. Választási elnök: Molnár Károly, helyettes: Tókos Sándor. Jegyző: Frendl Gyula, helyettes: Balogh Dezső.

— **Reiner Zsigmond** visszalépett a m.-igeni választókerületbeli képviselőjelöltségtől, amint ezt egy f. hó 23-án kelt és a „Magyarország” szerkesztőjéhez intézett levélben nyilvánosan kijelenti, azon hozzáadással, hogy az országos szabadelvű pártkörből is kilépett. Helyeslő tudomásul vesszük a t. ur visszalépését, de figyelmeztetjük a m.-igeni lelkes választókat a kellő vigyázatra is. Az óvatosság éppen nem felesleges.

— **Iparpártolás.** A magyar ipar pártolásának nagyhangú korszakában kétszeres érdeklődésre számíthat az a naiv merénylet, amelyet a magyar márványiparosok követtek el önmaguk ellen. A maga nemében pártatlan esetet a Magyar Üveg- és Agyagipar című szaklap hozta elsőnek nyilvánosságra, és hiteles okiratokkal megerősített közleménye nyilvánvalóvá teszi, hogy a külföldön még mindig számítanak a magyar iparosok elhetetlenségére és a leggaládabb felültetéstől

kat, tojást, vajot, tyukokat, tojást, sőt pulykát és egyéb konyháralót is.

Ezen fuvarozást miként folytathassuk, mikor minden igavonó marhából merőben kifogytunk, annak megítélését Nagyméltóságokra bizzuk.

A fenn kített elviselhetetlen mennyiség Deczemberre eső részének alig felit tudtuk eddig beszolgáltatni, és már a januári részt is sürgetik. Mikor Erbeville tábornok ő Kegyelmessége Kolozsvárra utaztában 1705. deczember 31-dikén nálunk megfordult azt rendelte, hogy többet ne aggódjunk, hanem azon naptól kezdve, hogy Fehérvármegye főbírája Kolozsvárt járt, az ő Enyeden lételéig szállítsuk az élelmet Harbo tábornoknak. Ez három heti időt tesz ki.

Ha pedig Harbo tábornok hozzánk jó téli szállásra, midőn a törzskar egy részének eltartására is elégtelenek vagyunk, miként láthatjuk el ily magas rangú tábornok konyháját bár három napra, itélje meg Nagyméltóságok, mikor a már éhenhalásra jutott nyomorult lakosoknak testök-lelkökön s a romba döntött csupasz falakon kívül egyébök nem maradt.

Isten irgalmasságára és Jézus Krisztus szerelmére esedezünk Nagyméltóságodnak, hogy megértvén ekkora elégtelenségünket, méltóztassék bennünket valamennyire megvigasztalni és ha lehetséges más olyan helyre tenni át a tisztelt törzskart, honnan illetményét megkaphatja, ha ez lehetetlen lenne, legalább kapja máshonnan január havi illetményét, nehogy a megmaradt nyomorult lakosok idő előtt éhel haljanak.

Dr. M. K.

sem riadnak vissza. Ezuttal a márványiparosokat válsztották célzábiánál. A belga márványbányatulajdonosok ugyanis, attól felve, hogy az 1902-ben megújítandó kereskedelmi szerződések megkötésénél a belga márvány beviteli vámját is föl fogják emelni, egy kis bécsi nyomás segítségével vételével október 6-án értekezletre hívták a budapesti márványiparosokat, a melyből kérvényt menesztettek a kereskedelmi miniszterhez, hogy az új szerződés megkötésénél a mai föltételeket hagyja érvényben, mert ezek felelnek meg legjobban a magyar márványipar érdekeinek. — A régi föltételek mellett a belgák évenként mintegy 1500 vaggon márványt szállítottak Magyarországra, amelynek területén pedig, különösen a Szekelyföldön, hatalmas márványtelepek vannak, amelyek termelőképességükönél fogva nemcsak a márványimportot tennék fölöslegessé, de kivitelünkben is nagy szerepük lehetne. Érthető tehát az a buzgalom, amellyel a belgák a magyar piacot minden áron megtartani igyekeznek, de érthetetlen a magyar márványiparosok rövidlátása, amelyen most már a miniszternek kell segítenie. Az onniózus kérvényt még nem intézik el mindaddig, amíg a pártolándó iparágak között a nagygyá fejlődhető magyar márványipar is megkapja megillető helyét.

— **A Magyar Könyvtár**-nak most jelent meg a novemberi sorozata, újabb érdekes és becses füzetekkel gyarapítva e Radó Antal szerkesztette kiváló vállalatot. A 260—261. szám Jókai Mór: Az új földes ur regényét teszi hozzáférhetővé olcsó iskolai kiadásban. A kettős számot Zlinszky Aladár szerkesztette s látta el igen jeles bevezetéssel és jegyzetekkel. Rendkívül érdekes füzet a 259. szám, Galeotto Marzio híres könyve Mátyás király találos bölcs és trefás mondásairól és cselekedeteiről, amelyet Császár Mihály fordított tősgyökeres, zamatos magyarsággal. Bevezetése és jegyzetei teljesen megvilágítják és érthetővé teszik Mátyás korabeli művelődésünk történelmének az egyik legjelentősebb forrásmunkáját. A 262. szám egy füzet Lenau-költemény Feleki Sándor kiváló fordításában, ki a magyar vértü nagy német poeta legszebb verseinek ez áttületesével igen derék és dicséretes munkát végzett, hiven az eredetihez és igazán költői módon szólatatva meg Lenaut. A 257—258. szám Brioux szenzációs színművének A vörös talár-nak színes, magyaros fordítása, mely Lándor Tivadar tollát dicséri. — A Magyar Könyvtár teljes jegyzéke minden könyvkereskedésben ingyen kapható. Egyes számok, valamint az eddig megjelent számok egyszerűre, részletfizetésre megrendelhetőek Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedésében Budapest, VI., Andrásy-ut 21.

Csarnok.

Zóla második evangéliuma.

Zóla főképpen abban különbözik minden más költőtársától, hogy míg a többi a rendesen öletszerű ihlettség sarkalja alkotásokra, a véletlen, a körülmények alakulása: addig őt valami csodálatosan öntudatos és tervszerűen számító ihlettség vezette egész életén át. Mintha már bölcsességében készen várta volna őt az előre kidolgozott nagyszabású tervezet, melynek megvalósításáért született volna csupán. Pedig nem tudós vált belőle, nem bölcséleti rendszert termelő agy, hanem költő, s éppen prózáiról, regényköltő, kiknek egy egész emberöltőn át születő művei a legkevésbé szoktak benső összefüggésben állani, mint valami egységes élet-alkotás szerves részei.

Talán ő maga is csak utólagosan vette észre, hogy első nagyobb műve nem egyéb, mint első lépéseje annak az épületnek, melyet ime most betetőz. Nemcsak a szereplő személyek leszármazása, a mese kapcsolatosága bizonyítja, hanem akármelyik művében is kereszttülegő alaphangulat és eszme rokonsága, sőt azonosság. A regényről lassanként apostollá nőtte ki magát, de nem úgy, mint esetleg mások, mint pl. Tolsztoj is, ki elete alkonyán megtagadja magát, meg korábbi alkotásainak javarésztét. Ő mindig ugyanaz marad, amint cselja felé halad, mert kora ifjúságától kezdve mindig ugyanaz volt a cél, mely szemé előtt lebegett. Ebből a szempontból Zóla az egyedüli a maga nemében a világirodalom óriásai között.

Először az emberiség orvoslást váró gyarlóságával, hibáival, bűneivel ismertetett meg, őszintén, leplezetlenül, határtalan igazságszeretettel és soha ki nem fogyó krisztusi szeretettel. Működésének egészét be nem látó kortársai naturalistának nevezik, korholják, kárhoztatják. Pedig ő csak apostoli hivatását teljesíti akkor is, midőn a francia nemzet, illetőleg a mivel társadalom sebeit tárja föl, hogy aztán a diagnózis megállapítása után hozzá láthasson a bajok gyökeres gyógyításához is.

E második, betetőző korszakban az apostoli író maga is tudatára ébred magasztos elhivatásának s műveit

már önértetesen evangéliumoknak nevezi. A tervbe vett 4 evangélium közül kettő már megjelent s nagy szellemének a végtelenség perspektíváját nyújtó világa egész fenségében megnyitott előttünk.

Az első evangéliumban a házasság életet tereli a maga természetes, nemzetre és emberiségre üdvözítő medrébe; a másodikban az igazságosan kiosztott munka társadalomújító, testet-lelket nemesítő hatalmas erejét ecseteli megrázó és megkapó színekben.

Amint első korszakát a naturalizmus kicsinyülő nevével bélyegezték meg, úgy e másodikik is bizonyára igen sokan megvetőleg, haraggal eltelve hóbortos rajongónak, vetkes forradalmárnak fogják elnevezni, mert a fennálló rend, a vagyon, a fegyveres erő igazságtalan uralma, az állam és egyház önző, oligarchikus szervezete ellen tör.

Mert amilyen őszintén feltárta egykor a szenvedő emberiség korhadó társadalmának sebeit, éppen olyan leplezetlenül, melléktekinteteket nem ismerő, férfiasan bátor őszinteséggel mutat reá az orvoslás módjaira is, melyek mély meggyőződése szerint az egyedül alaposan gyógyító szerek.

Lelkesedő képzeletében már lerombolva lát minden olyan mesterséges hatalmat, mely az igazi egyenlőséget, a valódi béke és valódi testvériesülést elvetett gátot. Megszűnnek az államok, határaik összefolynak egymással; nincs senki, ki másokat a maga hasznára lenyűgözve tartson. Nincs katouság, nincs hivatalnok kar, nincs töképezés, nincsen papi hierarchia sem. A legutolsó templom is romba dől, magá alá temetve a legutolsó papot, ki a mások lelke fölött uralkodott zsarnokilag. Senki sem úr a másikon, sem a teste, sem a lelke fölött. S azért mégis minden hasonlíthatatlan tökéletesebben halad és fejlődik a maga kerékvágásában, mert mindenkit testvérré forraszt a közös munka közös áldásának szívnemesítő tudata.

A bűn, a véték is kiveszöben, mivel az emberi öserök igaztalanság, zsarnokság, önkénykedés következtében nem kénytelenek elfajulni, hanem helyes irányba terelve áldáshintó erőkké tisztulnak meg. A napugár is gyújtólensévé erőszakosan összegyűjtve égető, vészes elemmé válhatik; szabadon ömölve szét a levegőben: termékenyit és éltet.

Igy alakul át az egykori gyűlölet, irigység, káröröm, így az állati szenvedély is békésen munkálódó szeretetté, mely valóban testvérekke egyesíti a földgömb különböző nyelven beszélő népeit.

Igen, Zólának is lényegében ugyanaz a hitvallása, mint Krisztusnak: az örök élő, soha ki nem fogyó szeretet. Karácsonyi ünnepünk és a „pogány” Zóla ezért olvad össze olyan tiszta harmóniába! Csak legyen elfogulatlan a fül, amely azt hallani kívánja.

Farnos Dezső.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

4996—1901.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Jeney Elek ügyvéd által képviselt Momtka Jakab felgyógyi lakos végrehajtónak Metetán György és Rauesa Juon felgyógyi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 59 korona tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a felgyógyi 112 sz. tjkvben foglalt A + 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13 és 15 r. sz. alatt fekvő ingatlanból Rauesa Juont illető 1/2 jutalékra 1068 kor., a felgyógyi 462 sz. tjkvben A + 2—3 r. sz. alatti ingatlanokra 282 kor., és a felgyógyi 762 sz. tjkvben A + 1 r. sz. alatt felvett ingatlanokra a 6. 1—4 alatt Spineán Juon, Parasztie, Nikuláe és Isztina javára bekebelezett kikötmény fentartásával 390 kor., összesen 1740 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok 1902. évi január hó 24. napján d. e. 10 órakor Felgyógy községben megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságtól. Nagy-Enyeden, 1901. október hó 10. napján.

Weiner,
kir. aljárásbíró.

3706 1—1

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár t. t.

Alaptőke: 200,000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betáblázásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9—12 óráig.

8570 87

Előnyös husárjegyzék.

1 kgr. marhahus	80 fillér
1 kgr. borjúhús	72 "
1 kgr. sertéshús	80 "
1 kgr. friss kolbász	96 "
1 kgr. füstölt kolbász	1 kor 20 "
1 kgr. olvasztott zsír	1 " 36 "
1 kgr. füstölt oldal	96 "
1 kgr. füstölt sonka	1 " 30 "
1 kgr. császárhús	1 " 52 "
1 kgr. paprikás szalonna	1 " 36 "
1 kgr. fehér szalonna	1 " 20 "
1 kgr. párisi kolbász	1 " 52 "
1 kgr. lengyel kolbász	1 " 28 "
1 kgr. disznófej-sajt	96 "

Minden megrendelés a legnagyobb figyelemmel eszközöltetik.

Kiváló tisztelettel
BALLA BÉLA.
Nagy-Enyed.

3590 30-*

Kérje minden nyilvános helyen a

„Sport & Salon“ ezimű legegységesebb, leg-
gazdagabb tartalmu, a bel-
és külföld legmagasabb és legelőkelőbb körökben,
klubokban és nyilvános helyeken legelterjedtebb
társadalmi lapot, mely családi, társadalmi, művé-
szeti és sport-tudósításokat ingyen közöl.
Megjelenik minden szombaton.
Az előfizetés bármely számmal kezdődhetik
s ára egész évre:
Rendes kiadás 24 korona. Egyes szám 50 fillér.
Fényes " 40 " " " 1 korona
Disz. " 100 " " " 2 " "
Egyes számok megrendelhető a díjnak levelezési úton is
beküldésével. 3656 7-26
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bécs, IV. Plöszgasse 1.

„FEOLIN“-t.
Kérdezze csak házi orvosát, hogy a
„FEOLIN“ nem-e a legjobb kozmetikai
szer a kéznek, a hajnak és fogaknak!
A legtisztább arccal és a leg-
csunjabbnal szembe fordított, a bőrt,
szőrt és szőrt nyírva a „Feolin“ hasz-
nálatát által. A „Feolin“ 42 legne-
sebb és legfrissebb növényből elő-
állított szappan. Jótékonyan tisztítja
hogy az arc redői és ráncai, bőrtöré-
(mitesser) és arcpörselek (wimmerli)
stb. a „Feolin“ használata által
nyomatlanul eltűnnek. A „Feolin“
legjobb hajszárító — hajápoló — és
hajszépsítő szer, megakadályozza a
hajhullást, a megkopaszodást és
a fejbetegségektől megóvja. A „Feolin“
egyben a legtermészetesebb és leg-
jobb fogtisztító szer. Aki a „Feolin“-t
állandóan szappan helyett használja,
fiatal és szép marad. Kötelezzük ma-
gunkat a pénz azonnali visszatérítésére,
ha a „Feolin“ használata nem sikerül.
Egy darab 4 kor., 12 darab 7 kor. Egy
darab utáni portó 20 fillér, 3 darabon
5 fillér, 12 darabon 8 fillér, el-
több. Megrendelhető FEITH u. 10. sz.
házban Bécs, VII., Mariahilferstr. 38.

Svájci óra-ipar.

Csak 16 kor.

Szakértőknek, tiszteltek posta-, vasúti-
és rendőrszolgálatok, valamint min-
denkinek, kinek jó órára szüksége
van, szíves tudomására hozzuk, hogy
mi az eredeti genéi 14kar. elektro-
arany-plaque remontoir órák „Glas-
bütte“ rendszerű egyedül
eljárását átvettük. Ezen
órák antimagnétikus pre-
cízis szerkezettel vannak
ellátva, leg pontosabban
vannak szabályozva és
kipróbálva és minden egyes
óra három évi írásbeli
jótállást vállalunk. Az óra-
tokok, melyek három fedél-
ből, egy rugós fedélből
(Savonetti) állnak, pompás
és legdivatosabb kiállításnak
és az újonnan feltalált ab-
szolut változatlan amerikai
goldin ércből készülnek,
vannak átvonva, miáltal
oly eredeti hasonlóságnak a valódi arany órákhoz, hogy még
szakértők által sem különbözethetők meg egy 200 korona értékű
valódi arany órától. A világ egyedüli órája, mely soha sem
vesztíti el valódi arany kiállítását 10.000 utárendelést és
körülbelül 3000 díszes levelet kaptunk 6 hónap leforgása alatt.
Ara egy úri vagy női órának csak 16 kor. vasm. és bérmentve,
minden órához egy birtok ingyen. Legdivatosabb és legelő-
kelőbb arany-plaque-órák urak és hölgyek részére (nyak-
láncok is) 3, 5 és 8 korona. Minden meg nem telő óra
kifizetés nélkül visszavetjük, miáltal semmi kockázat. Szel-
küldés utánvét vagy a pénz előzetes beküldése ellenében.
— Rendelvények intézendők: —
Uhren-Versand haus „Chros“ Basel II. (Schweiz).
Levelek Svájcba 25 fill., levelezési lapok 10 filléres bélyeggel ellátva
küldendők. — Magyar levelezés.

Az emberi erő megújítására

és hanyatlásának megakadályozására paratlan szert találtak fel. Aki
érette írának, ingyen kapnak egy próba-csomagot s egy száz lapos
könyvet. Ez az a csodaszert, mely már ezeket mentett meg, akik
pazarul bírták ifjúságukban az istenadta életterővel. Alulról jótékony-
ezélni intézet ezek számára küld a csomagban orvosszert és használati
utasításokat. Ezzel a házi orvossal mindenki önmagát gyógyíthatja.
Évek óta tartó testi és szellemi gyengeséget sikerrel lehet vele gyó-
gyítani. Különösen azok számára való az orvosság, akik otthonukat
orvoslás céljából nem hagyhatják el. A bérmentve levelet a követ-
kező címre kell küldeni: **State Medical Institute 94 Elektron**
Building, Fort Wayne, Ind. America. 3629 17-*

Az 1895. évi cairaól s az 1896. évi londoni egészségügyi
kiállításokon díszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb koro-
dakban kitünő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású köszvény, csúz, reuma,
ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, amennyiben gyakran még a legidősebb
köszvény és osztráfajalmak is már néhányzori bedörzsölésnél
teljesen megszűntek.
Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb
2 korona 40 fillér.

Szegfü krém szepő, majfolt, mitesser s az arcz és
kezbőr mindenemű tisztálaltatásig
ellen Főúri körökben is előszeretettel használva. Ara 1 kor.

Szegfü poudert a ten-nek bőséget s finomságot
köleszőz. Fehér, rózsaszín s krémé
színből. Egy doboz 1 korona.

Szegfü fogpor a fogak s foghús épségben tartására,
A száját dezinficiálja, a fogaknak
vakító fejt köleszőz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 kor.

Szegfü szappan a legfinomabb toillet szappan,
kiváló kellemes illattal. — Egy
darab 80 fillér.

Haj-eixir a hajhullás, kopaszodás, fejkopra s hajkikopás
biztos megállítására szolgál. Egy üveg 3 kor.

Tokaji china-vasbor legkiválóbb minőségű saját
készítve. Biztos hatású szer vérszegénység, sápkór
s ilcsesség ellen. Gyermeknek kellemes ízűél fogva igen
szívesen veszik be. Fél literes üveg 5 kor, 1 liter 9 korona.

Tourista-olaj az egyedüli biztos szer tyúkszem,
szemölcs és bőrvastagodás gyökere
kigyógyítására. — Egy üveg 70 fillér.

Gyomorbor legkiválóbb minőségű tokaji asszu fűmös-
ből készítve. Biztos hatású a már legregibb
gyomorbetegségek gyógyítására. Elvágytalanság, székrekedés,
görcsök s gyomorsűrés egyedüli biztos óvszere. Egy üveg
ára 3 korona.

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban.
Postán utóvétől, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi
a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, Sátorlajuhely. 3648 7-10
Főraktárak Budapest: Török József gyógyszerárakban,
Király-utca 12. és az Egger-Jóle „Nador gyógyszerár“ ban,
Váci-körút 17.

Raktár Alvinczen: Telegdy Ferenczénél.

Szülőoltványok

szokványminőségben
A legkiválóbb 42 bor- és eseméztajóban fej-
tisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gied technia esemétek és magvak
Uradalomnak, községeknek három évi
törlesztésre is adatik.

Óriás tövis, ten gyorsu fejőző növényövény. Ez az egyedüli,
melyből oly óriás kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül
kegyes állással, melyen nem nagy ember de semmi állat meg-
az a rovarok sem bolyhosnak. Minden rendeltetéshez
rajzokkal ellátott útítési és kezelési utasítás me-
lékeltek. Ezer esemete elez 200 met rre. — Ara 6 ft.

Diócsemetek Óriás jövedelmű biztosító vónál tova,
Kiváló tenesztés számos szűr aszúban az
előbbi időben rendkívül eteredt.

Szíves lenyomatú tájrajzok ingyen és bérmentve
küldetik minden rendelés közeztetésével. Az árak, y zsebu
kiváló meg az olyan könyvek kap ezal, ki az címre 1 gny és
bérmentve küldeni ker, mely minden az a ház, vagy család a
ho annak tartalmát hasznosra ne ordítanak, várszon, társu, postán,
százag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg a oknak
vala le eadokból alk kik rendeltet azonn t nem ártas-
nak m it benne zámos oly események fo la tanak, melyek
mindenestek egy szolgálat tesznek. Cím:

„Ermelléki első szülőoltvány-telep“ Nagy Gábor
Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Kitüntetve az 1900. párisi világkiállításán aranyéremmel. (Hangszerekért legnagyobb.)
Hadsereg-szállítástért ezüst éremmel. 3595 13-17

STOWASSER J.

es. és kir. udvari
hangszergyáros

a javított tárogató feltalálója,

Budapest, II. Lánchíd-u. 5. saját házában (a keresk. miniszterium mellett)

Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

Hegedűk vonóval	3 firtól 15 firtig	Fuvolák	2 firtól 100 firtig	
Mesterhegedűk vonóval	15 firtól 300 firtig	Szárnykürtök, trombita,	helikon stb	12 firtól feljebb
Gordonkák vonóval	8 firtól 150 firtig	Czimbalmok	25 firtól 300 firtig	
Nagybőgők vonóval	28 firtól 100 firtig	Rákóczy-tárogatók	30 firtól 60 firtig	

Elpusztíthatatlan
kitünő erős hangú **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8,
10 firtól 80 firtig.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Van szerencsem a n. é. közönség tuda-
mására hozni, hogy helyben, a **Magyar-utca**
43. számú házban

nagy kosáráru-raktárt

letesítettem, hol az összes gyaramból kikerülő
mind nemű kosáráruk a t. vevőközönség
rendelkezésére állanak; ugyanazon árak
mellett, mint azok eddig egyenest a feyinté-
zetben levő gyaramnál voltak beszerezhetők.
Kivánatra nagy illusztrált árjegyzékemet
ingyen és bérmentve küldöm.
Rendkívüli, az árjegyzékben elő nem forduló
tárgyakról — mint pl. a szakmába vágó
diszmutárgyak, a gazdaság körül használatos
kosarak, szekérkasok stb. — költségvetéssel
mindenkor s szívesen szolgálok.
Kiváló tisztelettel
KRÁLIK VILMOS
3610 18-20
Kosáráru gyáros.

Nagy választék saját készítményű
gyermek-kocsikban.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szög 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér.
A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szívesen
válaszolunk, ha postabélyeg mellékeljük. Hirdetéseket a kiadó-
hivatal veszi fel.

Aki állást vagy személyzetet keres, küldje be
címet a nemet helyszerzőnek a következő cím-
mel: **Stellen-Boten Braunschweig.**

Pontos és szolid kiszolgálás!

Értesítem a helybeli és vidéki t. közön-
séget, hogy a

karácsonyi és újévi gyermek-játékok

megérkeztek és az alatti jegyzés szerint
kaphatók.

Csörgők, trombiták, puskák, kardok, dobok,
klarinét, dugaszpisztoly, bádorgjáték, roulet,
tombola, iottó, harangkalapács, kirakójáték,
kuglizó, számológép, skatulyás játék, pójác,
stb darabonként 12 krtól 1 forintig.

Mozgó bakák 12 krtól egész 3 forintig
darabonként.

Falovak és többféle állatok 12 krajczár-
tól 1 firt 50 krig.

Mozgó gépezetes játékok 75 krajczártól
1 firt 50 krig.

Képes könyvek kitünő tartalommal 12
krajczártól 1 firt 50 krig.

Karácsonyfadíszek, cukorkák és
gyertyák.

Déli gyümölcsök (új termés).
Füge, szentjános-kenyér, narancs, citrom,
datolya, szicíliai tört mogyoró, tirolí gesz-
tenye, malaga-szőlő stb.

Finom és jöminőségű rumok 1 liter 80 kr,
1 firt, 1 firt 20 kr, 1 firt 40 kr, 1 firt 60 kr.
Likörök, cognac és többfajta jó teák.
Nagy-Enyed, 1901. december hó.

Tisztelettel
Harmath Miklós.
3682 7-7

Finom kávék 1 kiló 1 firt 20 kr, 1 firt 30 kr,
1 firt 40 kr, 1 firt 50 kr, 1 firt 60 kr, 1 firt 80 kr,
1 firt 90 kr és 2 firt.

Valódi Brázay Kálmán és Vértesséle sóborszeszek. 10% kedvezmény az alapárthól.